

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อศึกษา การมีส่วนร่วมใน การส่งเสริม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒

๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมใน การส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒

๓. เพื่อศึกษา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ จำนวน ๑,๑๑๕ คน^๑

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ตรัง เขต ๒ ซึ่งมี ๕ อำเภอ ได้แก่ อำเภอกันตังอำเภอสิเกาอำเภอห้วยยอดอำเภอวังวิเศษอำเภอรัษฎา รวม ๑๔๒ โรงเรียน โดยกำหนดตามสัดส่วนของประชากรโดยเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโรยามาเน่

(Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๘๕ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ได้แก่

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท^๒ มี ๕ ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๕ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๔ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย ๓ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

^๑สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตรัง เขต ๒, ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา สพป.ตรัง เขต ๒, หน้า ๑๕.

^๒Likert อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, ๒๕๕๔, หน้า ๘๒-๘๓.

ค่าเฉลี่ย ๒ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย ๑ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต ๒ แบ่งเป็น ๘ ด้าน ข้อคำถามแต่ละ ๕ ข้อคือ

๑. ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จำนวน ๕ ข้อ
๒. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต จำนวน ๕ ข้อ
๓. ด้านการมีวินัย จำนวน ๕ ข้อ
๔. ด้านใฝ่เรียนรู้ จำนวน ๕ ข้อ
๕. ด้านอยู่อย่างพอเพียง จำนวน ๕ ข้อ
๖. ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน จำนวน ๕ ข้อ
๗. ด้านรักความเป็นไทย จำนวน ๕ ข้อ
๘. ด้านมีจิตสาธารณะ จำนวน ๕ ข้อ รวมทั้งหมด ๔๐ ข้อ

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามปัญหา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๑. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ โดยภาพรวม การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีการปฏิบัติในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ปฏิบัติ มีการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านอยู่อย่างพอเพียงด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านมีวินัย ด้านมีจิตสาธารณะ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ด้านรักความเป็นไทย

๑.๑ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โดยภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด โดยมีการส่งเสริมการแสดงความสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณพระมหากษัตริย์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกิจกรรมแสดงความรักชาติ เช่น เชิญธง ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ รักษาชื่อเสียงและ หวงแหนสมบัติของชาติ และการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ ส่งเสริมให้นักเรียนเคารพเทิดทูลสถาบันพระมหากษัตริย์ และการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นพลเมืองดีของชาติ

๑.๒ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ด้านชื่อเสียงสุจริตโดยภาพรวมมี
การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้นักเรียนรักษา
คำมั่นสัญญา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การส่งเสริมให้นักเรียนให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็น
จริง ไม่โกหก และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้นักเรียนซื้อตรงต่อตนเอง และผู้อื่น

๑.๓ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ด้านมีวินัยโดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ การส่งเสริมให้นักเรียนเห็น
ความสำคัญของการมีวินัย รองลงมา การมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวินัยนักเรียน การติดตาม
ตรวจสอบ พฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง กฎระเบียบ
ของครอบครัว โรงเรียนและสังคม การส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการเข้าคิวรับบริการ

๑.๔ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ด้านใฝ่เรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ การสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนเห็น
ความสำคัญของการเรียนรู้และการค้นคว้า รองลงมา การติดตาม ตรวจสอบ ประสานความร่วมมือกับ
ผู้ปกครองในการสร้างนิสัยรักการอ่าน รักการเรียนรู้การมีส่วนร่วมในการสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนเห็น
ความสำคัญของการเรียนรู้ การส่งเสริมให้นักเรียนเขียนบันทึกการอ่านการส่งเสริมให้นักเรียนบันทึก
ความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

๑.๕ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ด้านอยู่อย่างพอเพียง โดย
ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ การวางแผนการ
การทำงาน บนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีรองลงมาได้แก่ การติดตาม
ตรวจสอบ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในด้านการประหยัด อดออมของนักเรียน การส่งเสริม
ให้นักเรียนได้เรียนรู้วิถีชีวิตอย่างพอเพียง การส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความ
รอบคอบและมีเหตุผล การมีส่วนร่วมสร้างเสริมนิสัยในการใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด
และคุ้มค่า

๑.๖ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ การได้ฝึกทักษะ
การทำงานให้เกิดขึ้นกับนักเรียน รองลงมาได้แก่ การส่งเสริมให้นักเรียนมีความตั้งใจและรับผิดชอบใน

การทำงานให้สำเร็จ การส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักปรับปรุงพัฒนาการทำงาน การส่งเสริมให้นักเรียน รู้จักทุ่มเทในการทำงาน มีความอดทนไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค การติดตาม ตรวจสอบ พฤติกรรมการทำงานของนักเรียน

๑.๗ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนใน

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ด้านรักความเป็นไทยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นไทยรองลงมาได้แก่ การสร้างความตระหนักให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้นักเรียนใช้ภาษาไทย เลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง การให้นักเรียนร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทย นำมาใช้ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิต การให้นักเรียนปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย

๑.๘ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนใน

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ด้านมีจิตสาธารณะโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ การส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม รองลงมาได้แก่ การส่งเสริมให้นักเรียนรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจการจัดกิจกรรมสร้างเสริมนิสัยการเสียสละเพื่อส่วนรวม การสอนให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น อาสาทำงานให้ด้วยความเต็มใจ การติดตาม ประเมินผล การเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลเกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่าหรือการให้คุณค่าแก่การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและสิ่งต่างๆที่เป็นสิ่งสาธารณะที่ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นเจ้าของหรือเป็นสิ่งที่คนในสังคมเป็นเจ้าของร่วมกันเป็นสิ่งที่สามารถสังเกตได้จากความรู้สึกนึกคิดหรือการกระทำที่แสดงออกมาได้แก่การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้และการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

๒. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

๓. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ด้านรักความเป็นไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนด้านมุ่งมั่นในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .๐๕ และด้านรักษา ศาสน์ กษัตริย์ด้านชื่อเสียงสุจริต ด้านมีวินัย ด้านใฝ่เรียนรู้ด้านอยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ ไม่แตกต่างกัน

๔. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการ ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ด้านชื่อเสียงสุจริต ด้านใฝ่เรียนรู้ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน มีความแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ด้านมีวินัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และด้านรักษา ศาสน์ กษัตริย์ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านรักความเป็นไทย ด้าน มีจิตสาธารณะ ไม่แตกต่างกัน

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยนี้ กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุก ด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการเรียนของแต่ละสถานศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนทุกปีการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการเรียน และสามารถเป็น แนวทางในการจัดการเรียนการสอนหรือแม้แต่กิจกรรมต่าง ๆ การปลูกฝังคุณลักษณะนิสัยเป็นหน้าที่ และภารกิจของสถานศึกษาที่ต้องการศึกษาให้นักเรียนมีความรู้ คุณธรรม การแสดงออกถึง พฤติกรรมในทางที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ จวน พงษ์จุมพล ^๓ พบว่า สภาพการปฏิบัติงาน ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระอำนาจ อดุลกาโม (น้อยนิล) ^๔ มีระดับความคิดเห็นต่อ คุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ด้านรักความเป็น

^๓จวน พงษ์จุมพล, “สภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ต่อ นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มหาสารคาม เขต ๒”, (๒๕๕๐ : บทคัดย่อ).

^๔พระอำนาจ อดุลกาโม (น้อยนิล), “การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์บางกรวยอำเภอบางกรวยจังหวัดนนทบุรี”, (๒๕๕๕: บทคัดย่อ)

ไทยและสอดคล้องกับ ศักดิ์สกล จันแสน^๕ พบว่าโดยภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพการดำเนินงานด้านการจัดโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

๑.๑ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ มีการส่งเสริมการแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณพระมหากษัตริย์ การส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกิจกรรมแสดงความรักชาติ เช่น เชิญธง ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ รักษาชื่อเสียงและ หวงแหนสมบัติของชาติ และการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ ส่งเสริมให้นักเรียนเคารพเทิดทูลสถาบันพระมหากษัตริย์ และการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นพลเมืองดีของชาติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในเรื่องของการรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์เป็นเรื่องที่สำคัญและอยู่ในจิตสำนึกของคนไทยมาแต่ช้านานสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

๑.๒ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ด้านซื่อสัตย์สุจริต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้นักเรียนรักษาคำมั่นสัญญาอยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมาอยู่ในระดับมากตามลำดับ ได้แก่ การส่งเสริมให้นักเรียนให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง ไม่โกหก และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้นักเรียนซื่อตรงต่อตนเอง และผู้อื่นได้ติดตามตรวจสอบพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต สอดคล้องกับความคิดเห็นของ เพ็ชร ฐะปะนีย์วงศ์กล่าวว่า การสร้างคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษามีสถานศึกษาเป็นจำนวนมากที่ได้ละเลย หรือขาดความเข้มแข็งในการที่จะรักษาหรือส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากร ทั้งที่เป็นผู้สอนและผู้เรียนทั้งนี้เพราะมีการมุ่งเน้นการผลิตคนให้มีความรู้เป็นปริญญาชนมากกว่าปัญญาชน หรือบางแห่งผลิตคน แต่เป็นคนที่ไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ มีแต่วุฒิการศึกษาเป็นเครื่องประดับเท่านั้น หรือผลิตคนที่มีความรู้แต่ขาดคุณธรรมและจริยธรรม หรือมีทัศนคติและค่านิยมที่ผิดๆ จนทำให้คนในสังคมวัดคุณค่ากันที่ผลประโยชน์ การมุ่งหาสิ่งตอบสนองความต้องการของตนเองอย่างขาดคุณธรรมประจำใจ มีความฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย การเอาเปรียบซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังได้ให้ความเห็นว่าการแก้ไขหรือการสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา ครูอาจารย์มีส่วนสำคัญในการนำและการสร้างคุณธรรมจริยธรรม เพราะเป็นเรื่องภายในจิตใจที่สะท้อนออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอก ครูจึงควรเป็น

^๕ ศักดิ์สกล จันแสน, “แนวทางการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนท่าตะโก๑๑สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์เขต ๓”, วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. ๒๕๕๘)

แบบอย่างที่ดี ครูจะต้องสร้างจิตใจที่มีความเมตตากรุณาต่อนักเรียน มีความปรารถนาดีต่อนักเรียน การสอนทุกครั้งจะต้องสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและทักษะชีวิต ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ครูต้องหมั่นหา บทความรายงานการวิจัย งานเขียนเรื่องราว หรืออาจสร้างบทความที่ดีที่สร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่สังคม และนำมาเผยแพร่ให้กับนักเรียนในห้องเรียน หรือติดบอร์ดเพื่อให้มีการอ่านอย่างทั่วถึงอยู่เสมอ ครูต้องการการรณรงค์ ส่งเสริมยกย่อง ประกาศให้รางวัลแก่ผู้เรียนหรือคนในสังคมที่ทำความดีความงาม มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นที่ยกย่องและเป็นแบบอย่าง ขณะเดียวกันนักเรียนที่ขาดคุณธรรมจริยธรรมที่ดั่งาม ครูจะต้องให้อภัยและให้โอกาสสนับสนุนให้นักเรียนคนนั้นกลับตัวกลับใจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเสียใหม่อย่างอดทนอดกลั้นและทุ่มเท

๑.๓ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ด้านมีวินัย โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ การส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการมีวินัย การติดตามตรวจสอบ พฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง กฎระเบียบของครอบครัว โรงเรียนและสังคม และมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการเข้าคิวรับบริการซึ่งบทบาทเหล่านี้ครูมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนา บทบาทของครูในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานครูเตรียมการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนสนใจ แนะนำกิจกรรมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่นักเรียนดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนยึดมั่นในกติกากฎหรือกฎระเบียบต่างๆของโรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนตรงต่อเวลาดูแลนักเรียนให้แต่งกายตามระเบียบของโรงเรียนร่วมมือกับผู้บริหารคณะครูในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อกำหนดนโยบายในการพัฒนานักเรียนให้มีวินัยติดตามและประเมินผลพฤติกรรมนักเรียนเป็นระยะอย่างต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงการได้รับงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอและผู้ปกครองเห็นความสำคัญและสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วม สอดคล้องกับ นวรัตน์ วงศ์โสภะ ๒๖ พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียน หลังการพัฒนา โดยใช้แนวทางการบริหารจัดการในชั้นเรียนแบบร่วมมือกันสร้างวินัย สูงกว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ก่อนการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .

๐๕

^๒ นวรัตน์ วงศ์โสภะ, “การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวทางการบริหารจัดการในชั้นเรียนแบบร่วมมือกันสร้างวินัยกรณีศึกษา นักเรียนระดับชั้นอนุบาล ๒ โรงเรียนสันติธรรมวิทยาคม จังหวัดยโสธร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ (มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ๒๕๕๔)

๑.๔ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ด้านใฝ่เรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ในเรื่องของการสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนรู้และการค้นคว้า รongลงมา การติดตาม ตรวจสอบ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการสร้างนิสัยรักการอ่าน รักการเรียนรู้การมีส่วนร่วมในการสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ การส่งเสริมให้นักเรียนเขียนบันทึกการอ่านการส่งเสริมให้นักเรียนบันทึกความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบ แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่ระ อ่อนแ่ง^๗พบว่า รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่สร้างขึ้น มี องค์ประกอบ องค์ประกอบที่ ๑คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษา ได้แก่ ความรัก ชาติศาสน์กษัตริย์ ความเมตตากรุณาความซื่อสัตย์สุจริตความมีระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียรและมุ่งมั่นการทำงาน ความกตัญญูต่เวทึและรักความเป็นไทย ความรับผิดชอบ ความอดทนอดกลั้น ความเคารพและอ่อนน้อมถ่อมตน ความพอเพียง ความมีจิตสาธารณะ ความยุติธรรม ความสามัคคี ความใฝ่เรียนรู้ องค์ประกอบที่๒วิธีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ได้แก่การบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม การจัดกิจกรรมพัฒนาตามวิถีชีวิตในชุมชนองค์ประกอบที่ ๓กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ การทบทวนพันธกิจ การวางแผน การดำเนินงาน การติดตามประเมินผล การรายงานผลการประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่สร้างขึ้น ีความเป็นไปได้ในระดับมาก และควมมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

๑.๕ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ด้านอยู่อย่างพอเพียง พบว่า การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ด้านอยู่อย่างพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ การวางแผนการทำงาน บนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูลข่าวสาร มีภูมิคุ้มกันในตัวที่รongลงมาได้แก่ การติดตาม ตรวจสอบ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในด้านการประหยัด อดออมของนักเรียน การส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้วิถีชีวิตอย่าง

^๗สุระ อ่อนแ่ง , “รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา”, *การศึกษาศุขุภัณตติ* สาขาวิชาการศึกษา ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์(มหาวิทยาลัยนเรศวร.๒๕๕๖),หน้า๑๒๔

พอเพียง การส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบและมีเหตุผล การมีส่วนร่วมร่วมสร้างเสริมนิสัยในการใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัดและคุ้มค่าสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑มี๘ประการในข้อที่ว่าอยู่อย่างพอเพียงเป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณมีเหตุผลรอบคอบมีคุณธรรมมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขผู้ที่อยู่อย่างพอเพียงคือผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างประมาณตนมีเหตุผลรอบคอบระมัดระวังอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบไม่เบียดเบียนผู้อื่นเห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับ สุรศักดิ์ โจถาวร “ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนมี ระดับการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

๑.๖ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ด้านความมุ่งมั่นในการทำงานโดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ในเรื่องของ การได้ฝึกทักษะการทำงานให้เกิดขึ้นกับนักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ รู้จักปรับปรุงพัฒนาการทำงานทุ่มเทในการทำงาน มีความอดทนไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค ติดตาม ตรวจสอบ พฤติกรรมการทำงานของนักเรียน สอดคล้องกับสุรางค์ โคตรทะกุล คนทุกคนมีแรงจูงใจที่จะประกอบกิจกรรมอยู่เสมอ ถือว่าแรงจูงใจเป็นแรงขับที่ให้มนุษย์เจริญเติบโตและพัฒนา หรือพฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลของ “growth principle” หรือ “หลักการความเจริญเติบโต” ภายในตัวของทุกคน Maslow ได้กล่าวถึงความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ในขั้นที่ ๔ คือความต้องการที่จะรู้สึกว่ามีค่า (Esteem needs) ความต้องการนี้จะประกอบด้วยความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ มีความสามารถต้องการที่จะให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่าและมีเกียรติต้องการได้รับความยกย่องนับถือจากผู้อื่น มีความสมปรารถนาในความต้องการนี้จะเป็นผู้มีความมั่นใจในตนเอง เป็นคนมีประโยชน์และมีค่าตรงข้ามกับผู้ขาดความต้องการประเภทนี้ จะรู้สึกว่ามีค่าความสามารถและมีปมด้อย มองโลกในแง่ร้ายความต้องการในขั้นการส่งเสริมจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานเอาใจใส่ในงานมากเพื่อตอบสนองในความต้องการ

“สุรศักดิ์ โจถาวร, “แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑”(กรุงเทพมหานคร๒๕๕๖: บทคัดย่อ),

“สุรางค์ โคตรทะกุล,จิตวิทยาการศึกษา,พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๐),หน้า ๔๕

ดังนั้น การศึกษาจึงต้องมุ่งเสริมสร้างและปลูกฝังความรู้และความเข้าใจ ตลอดจนความซาบซึ้งในวัฒนธรรมและอารยธรรมของตนอย่าง มั่นคง หากคุณค่าทางจริยธรรมของคนในชาติ เสียไป ก็หมายถึงการขาดองค์ประกอบที่สำคัญในความเป็นชาติ คุณสมบัติสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะต้องเน้นเป็นพิเศษ คือ การรู้จักทำงานร่วมกับคนอื่น การทำงานร่วมกับคนอื่นนั้นย่อมจะเรียกร่องคุณสมบัติอย่างอื่นตามมา เช่น การรู้จักเสียสละ ไม่เอาตัวเอาเปรียบผู้อื่น รู้จักการผ่อนหนักผ่อนเบา และรู้สึกละอายต่อการหลีกเลี่ยงจากหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมา ความจริงนั้นเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า ในสภาพแห่งสังคมปัจจุบันการร่วมมือกันทำงานเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้โรงเรียนจำเป็นจะต้องหาวิธีปลูกฝังความสามารถในเรื่องนี้ให้เป็นผลสำเร็จด้วยความยึดมั่นในความรักชาติ ความรู้สึกในเรื่องชาตินิยม ยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งชาติ และมีความจงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์ ทั้งนี้ เราย่อมประจักษ์ชัดอยู่แล้วว่าความอยู่รอดของประเทศชาติและความรุ่งเรืองของชาติ ย่อมขึ้นอยู่กับอุดมการณ์ที่ประชาชนมีต่อชาติ หากประชาชนมีความรักชาติและมีความรู้สึกเรื่องชาตินิยมเป็นอย่างดีแล้วก็เป็นที่น่าใจได้ว่าเราจะมีภูมิป้องกันการกระทำในรูปแบบต่างๆ ที่จะเป็นการบ่อนทำลายชาติ

๑.๗ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ด้านรักความเป็นไทยโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ในเรื่องการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นไทยสร้างความตระหนักให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้นักเรียนใช้ภาษาไทย เลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทย นำมาใช้ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิต สามารถปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย จึงเป็นเหตุให้กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้มุ่งมั่นขยายโอกาสทางการศึกษา ให้เยาวชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางและทั่วถึงโดยคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญานอกเหนือจากการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธีและวิถีประชาธิปไตยสอดคล้องกับ

๑.๘ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ด้านมีจิตสาธารณะโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ในเรื่องส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม ส่งเสริมให้นักเรียนรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยการเสียสละเพื่อส่วนรวม สอนให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น อาสาทำงานให้ด้วยความเต็มใจ ติดตาม ประเมินผล

การเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้องกับ สุนทรียวงษ์สุข^{๑๐} พบว่า ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษาสามารถเสริมสร้างลักษณะนิสัยการเป็นผู้มีจิตสาธารณะของผู้เรียนได้ คือมีความช่างสังเกตไม่เห็นแก่ตัวและรักษาประโยชน์ส่วนรวมนักเรียนมีทักษะการมีส่วนร่วมใน กระบวนการทางสิ่งแวดล้อมมีทักษะด้านนโยบายทักษะการตัดสินใจทักษะการสร้างความร่วมมือ ต่อรองประนีประนอมสอดคล้องกับ พิริยานิลมาต^{๑๑}พบว่า การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน คุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยด้านความรับผิดชอบด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านความกตัญญู กตเวทิตาความฉลาดทางอารมณ์พฤติกรรมการสอนของครูและการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมี ความสัมพันธ์ทางบวกจิตสำนึกสาธารณะสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕โดยมีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

๒. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต ๒

๒.๑ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนใน ด้านใฝ่เรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุคนธา ทองบริสุทธิ^{๑๒} พบว่านิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชายและหญิงมีทัศนต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในแต่ละด้านและโดยรวมไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับ งานวิจัยของ พระอำนาจ อตถกโม (น้อยนิล)^{๑๓} (๒๕๕๕ :บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวยอำเภอบางกรวยจังหวัด นนทบุรี พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวยอำเภอบาง กรวยจังหวัดนนทบุรีที่มีเพศและอายุต่างกันโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .๐๕ และสอดคล้องกับ พระครูญาณเพชรรัตน์^{๑๔} พบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกันมีคุณลักษณะ

^{๑๐}สุนทรีย วงษ์สุข, ศึกษาการใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อสร้างเสริมลักษณะนิสัยจิต สาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑๑โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต**,บัณฑิตวิทยาลัย(มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,๒๕๔๓) หน้า ๘๗.

^{๑๑}พิริยา นิลมาต. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๔**สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด, ๒๕๕๔

^{๑๒}สุคนธาทองบริสุทธิ. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในความคิดเห็นของนิสิต คณะสัตวแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **ปริญญาานิพนธ์กศ.ม.** (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต วิทยาลัย(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,๒๕๕๕),หน้า ๓๔.

^{๑๓}พระอำนาจ อตถกโม (น้อยนิล),“การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์บางกรวยอำเภอบางกรวย ”(จังหวัดนนทบุรี๒๕๕๕:บทคัดย่อ)

^{๑๔}พระครูญาณเพชรรัตน์^{๑๔} ผลของการบริหารสถานศึกษาด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน อำเภอมืองจังหวัดเพชรบุรีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต ๑ (๒๕๕๕:บทคัดย่อ).

อันพึงประสงค์โดยรวมไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับ ของพระครูประโชติจิตนวมิล^{๑๕} พบว่า ผลการวิเคราะห์การ เปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมจำแนกตามเพศโดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒.๒ . การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ จำแนกตามอายุผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ด้านรักความเป็นไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนด้านมุ่งมั่นในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านมีวินัย ด้านใฝ่เรียนรู้ด้านอยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุพจน์ อินทนาน^{๑๖} พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต ทั้ง ๕ ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความเป็นผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำ งาน ของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต ปรากฏผลดังนี้ ครู ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ส่วนครูที่มีอายุต่างกันมีความเห็น ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน และครู ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันในภาพรวมมีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูผู้สอนแต่ละวุฒิการศึกษามีความคิดเห็นต่างกันเกือบทุกด้านยกเว้นด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังพบว่าครู ที่มีประสบการณ์ ในการทำ งานต่างกัน ในภาพรวมมีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน ก็พบว่า ครูผู้สอน แต่ละประสบการณ์การทำงานมีความคิดเห็นต่างกันเกือบทุกด้านยกเว้นด้านคุณธรรมจริยธรรม

๒.๓ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ จำแนกตาม

^{๑๕}พระครูประโชติ จิตนวมิล (นามจนทโชโต). การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศหอวังนนทบุรีอำเภอปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี, **วิทยานิพนธ์**.ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย(มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖บทคัดย่อ).

^{๑๖}สุพจน์ อินทนาน, การศึกษาคุณลักษณะบางประการของผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. **รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ** การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๒), บทคัดย่อ.

ประสบการณ์การทำงานพบว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านใฝ่เรียนรู้ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ด้านรักความเป็นไทยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ด้านมีวินัย ด้านใฝ่เรียนรู้และด้านจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ด้านอยู่อย่างพอเพียง ไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับ **สุธีรา เกาสระคู^{๑๗}** ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการพัฒนาระบบการบริหารงานการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างความตระหนัก การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การนำไปประยุกต์ใช้และการประเมินผลผลการประเมินระบบการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ระบบการบริหารงานการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียงมุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

๒.๔ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

๕.๓ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ผู้บริหาร ครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในด้านใฝ่เรียนรู้การส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการมีวินัย การติดตาม ตรวจสอบ พฤติกรรม ด้านวินัยของนักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง กฎระเบียบของครอบครัว โรงเรียน

^{๑๗} สุธีรา เกาสระคู.การพัฒนาระบบการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน,บทคัดย่อ.วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์,๒๕๕๗)

และสังคม และมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการเข้าคิวรับบริการซึ่งบทบาทเหล่านี้ครูมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนา

๕.๔ ข้อเสนอแนะ

๕.๔.๑ ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ซึ่งมีข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงจากผลการวิจัยและจากข้อคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

๑. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองครูจะต้องหาทางช่วยเหลือและจัดประสบการณ์และหาแนวทางสนับสนุนให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมให้สูงขึ้นโดยการจัดให้มีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมสอดแทรกการอบรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในการสอนรายวิชาต่างๆรวมทั้งกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

๒. ควรสนับสนุนในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมร่วมกันหาแนวทางในการสำรวจปรับปรุงและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นตั้งแต่ประถมศึกษาให้มากยิ่งขึ้น เช่นการจัดชมรม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น

๓. ควรมีกิจกรรมในการเรียนการสอนแบบบูรณาการร่วมกันระหว่างนักเรียนรุ่นพี่และรุ่นน้องเพื่อเสริมสร้างทัศนคติ อารมณ์ร่วมกันรวมทั้งเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในกลุ่มของนักเรียนด้วยกันเพื่อให้เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเชิงบวกเช่นเดียวกัน

๔. ผู้ปกครองควรให้การดูแลเลี้ยงดูให้ความรักความอบอุ่นการเอาใจใส่ให้ความยุติธรรมและยอมรับความสามารถของนักเรียนความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นคอยแนะนำ ช่วยเหลือเมื่อจำเป็นรวมทั้ง วิธีการอบรมเลี้ยงดู เพื่อช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูง

๕.๔.๒ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่นักเรียน เพื่อร่วมกันปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

๒. ควรศึกษาศักยภาพของผู้บริหารในการจัดการส่งเสริมกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาที่จะนำไปปลูกฝังให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา